

Det goda föräldraskapet, Växjö den 21 april

Örebro preventionsprogram

NIKOLAUS KOUTAKIS

ÖREBRO UNIVERSITET

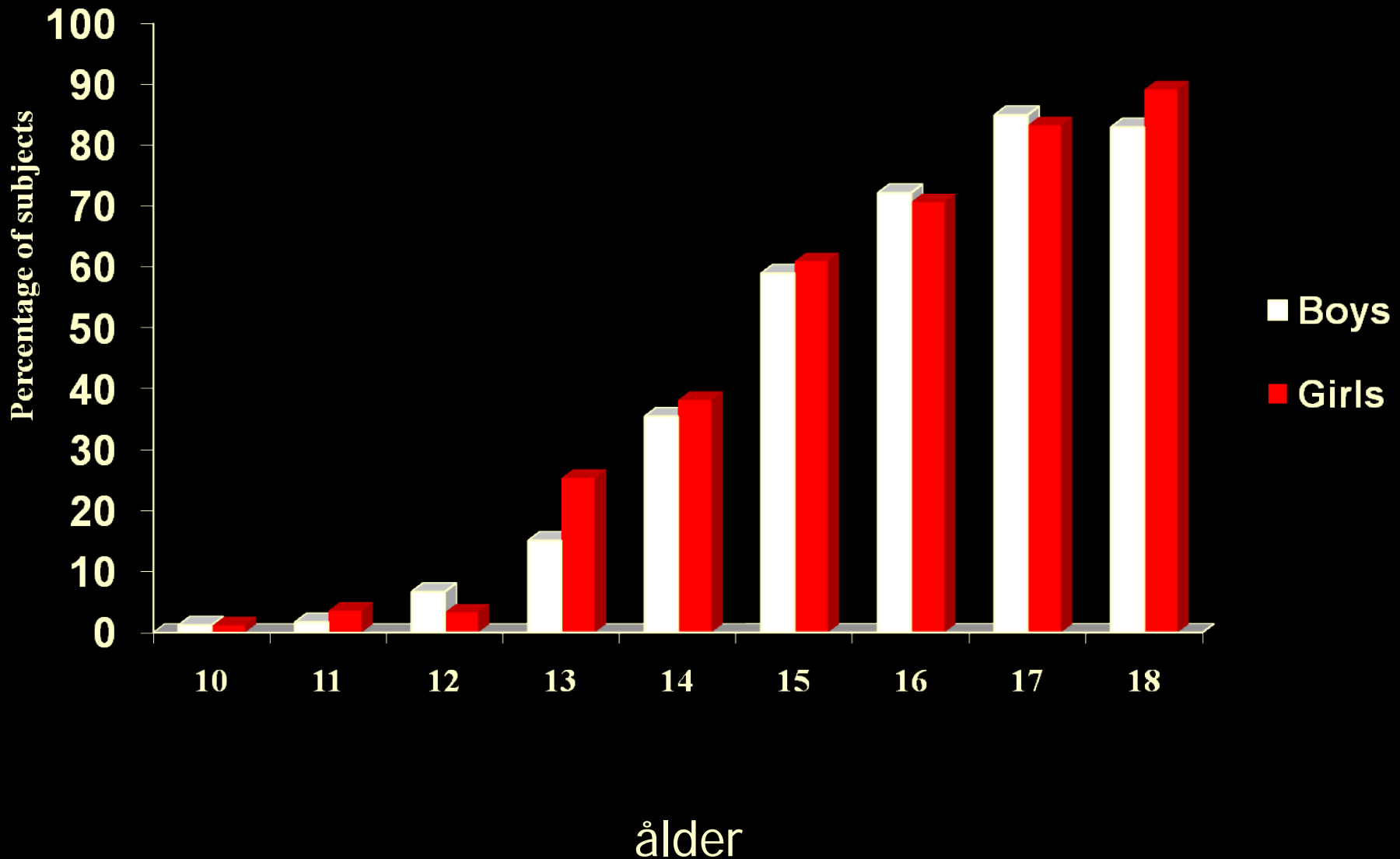

Center for Developmental Research

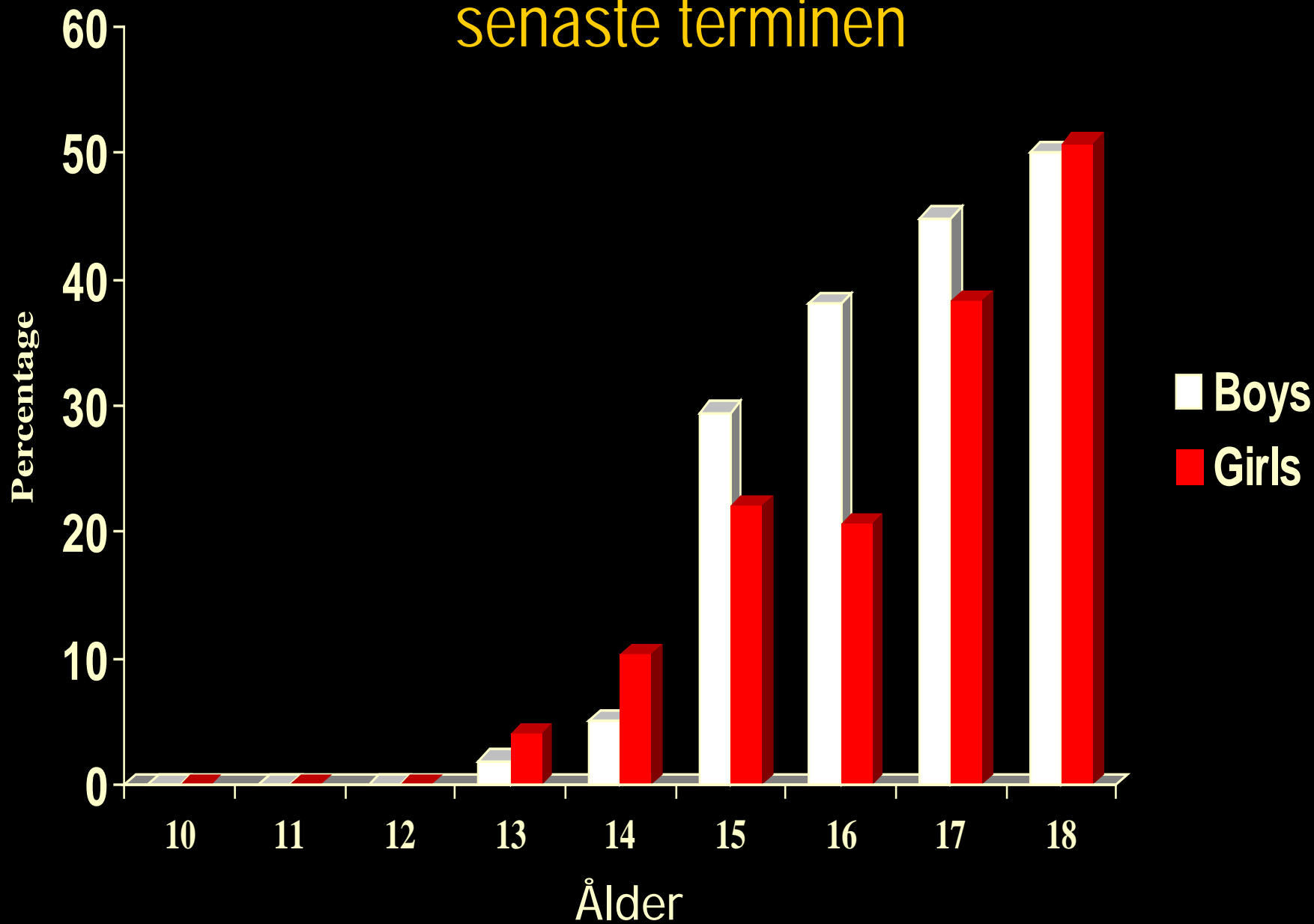

ÖREBRO PREVENTIONS PROGRAM

Andelen unga som varit berusade minst en gång under det senaste året 2008.

Andelen unga som varit berusade > 10 ggr den senaste terminen

Läget i riket

- n Bland vuxna: en kraftig ökning av drickande under det senaste deceniet.
- n Folkhäsoeffekter
- n Myndigheterna är bekymrade.
- n Vad görs?

Vad görs?

- n Varför är denna fråga relevant?
 - n Det pågår ju en massa drogförebyggande insatser
- n Gängse skolstrategier: Temadagar
 - n Biologisk /farmakologiskt
 - n Preparatkunskap
 - n Illustrerande exempel

Informerar om skadeverkningar

Outalade antaganden om orsaken till ungdomsdrickande

- n Unga dricker för att de saknar kunskap om riskerna man utsätter sig för.
- n Som rationella konsumenter av information kommer ungdomar avhålla sig alkohol när de blir varse rikerna.

Litteraturen:
strategier för att avböja;
majoritetsmissförstånd

Vilka erfarenheter har man från dessa strategier.

- n Lite olika: som man frågar får man svar...
 - n Insatserna framstår ofta som väldigt lyckade utifrån skolans utvärderingar: eleverna är nöjda.
- n Consumer satisfaction borgar inte nödvändigtvis för verklig effektivitet.

Noggranna effektutvärderingar:

- n har visat att vissa vanliga insatser inte alltid leder till önskat resultat.
- n har gett evidens för kontraproduktiva effekter.

Varför funkar inte gängse insatser?

- n De är intuitionsbaserade snarare än forskningsförankrade
- n Det räcker inte med goda intentioner, behöver även kunskap.
Precis som att läkemedel kan ha biverkningar så kan förebyggande behandling resultera i oönskade effekter.
- n Man skall ha respekt för "behandling"!

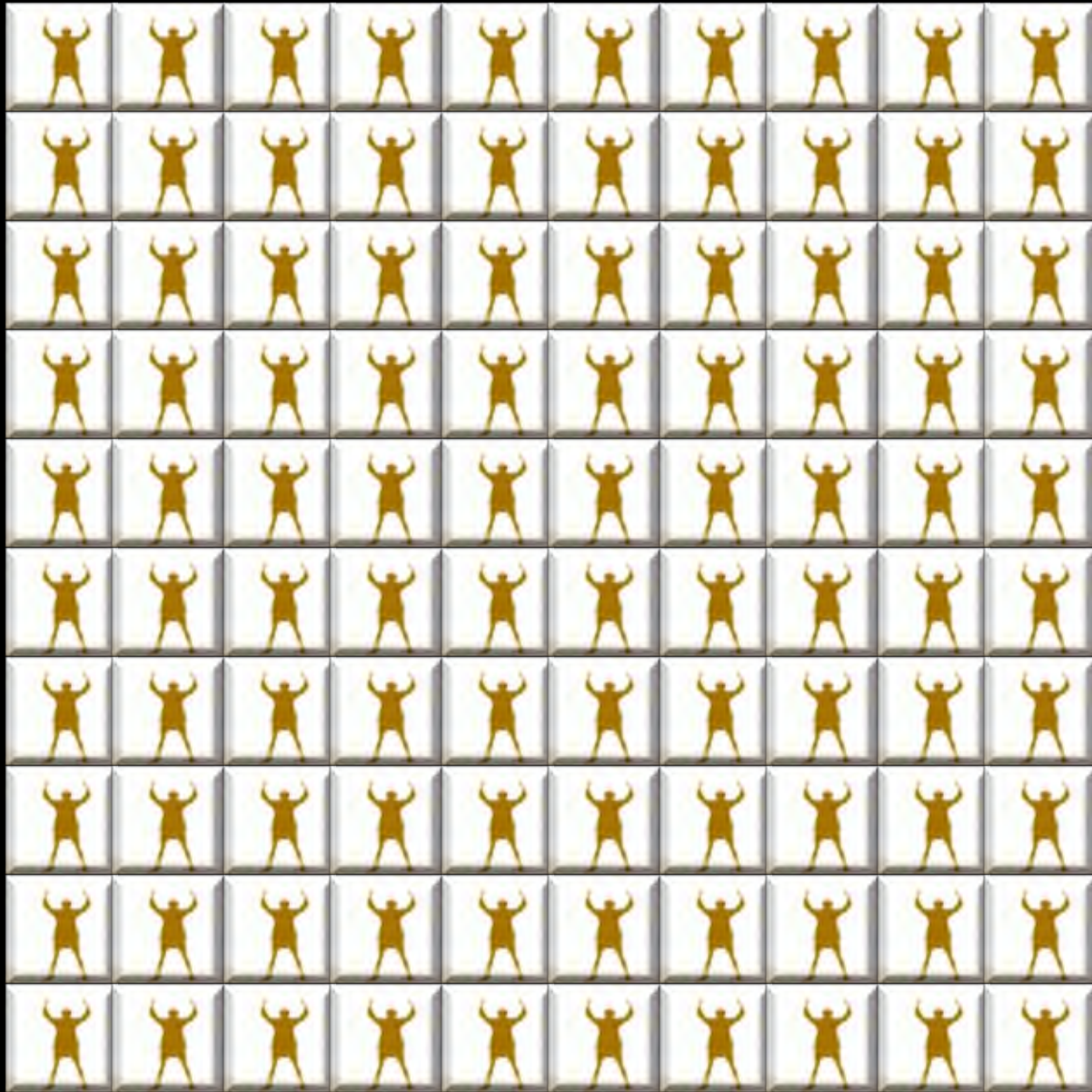
Det gäller att rikta in sig på de viktiga orsaksfaktorerna

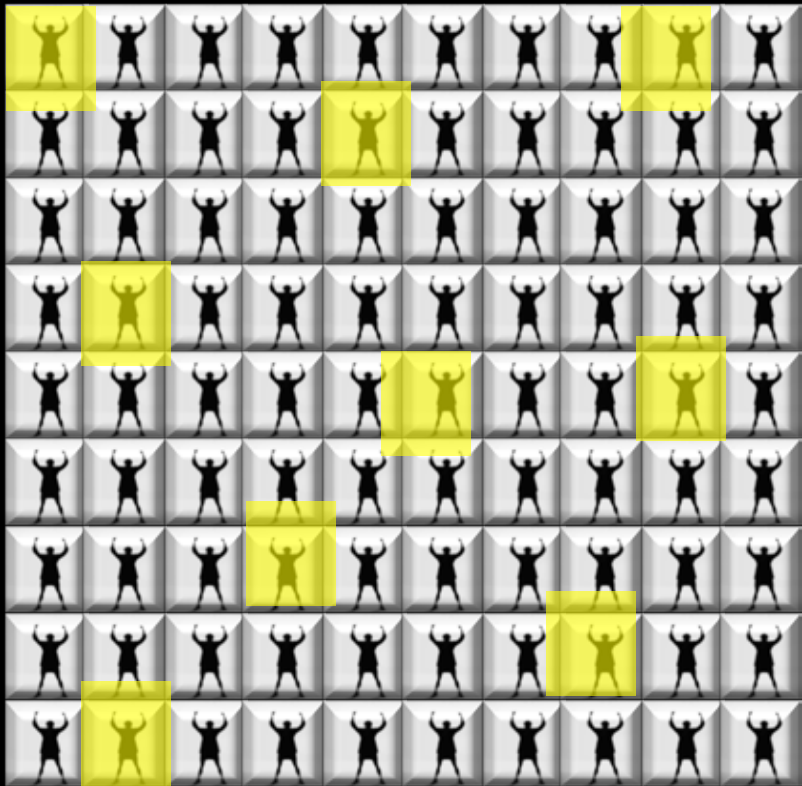
- n Det finns åtskilliga hyllmeter med litteratur kring risk och skydds faktorer...
- n En framgångsfaktor är att ta fasta på faktorer som är betydelsefulla och dessutom är realistiska att kunna påverka, tillskapa eller eliminera.

En vanlig skola

100 elever

Normalgrupp

10%

Relativ risk att hamna i
en antisocial utveckling

Riskgrupp

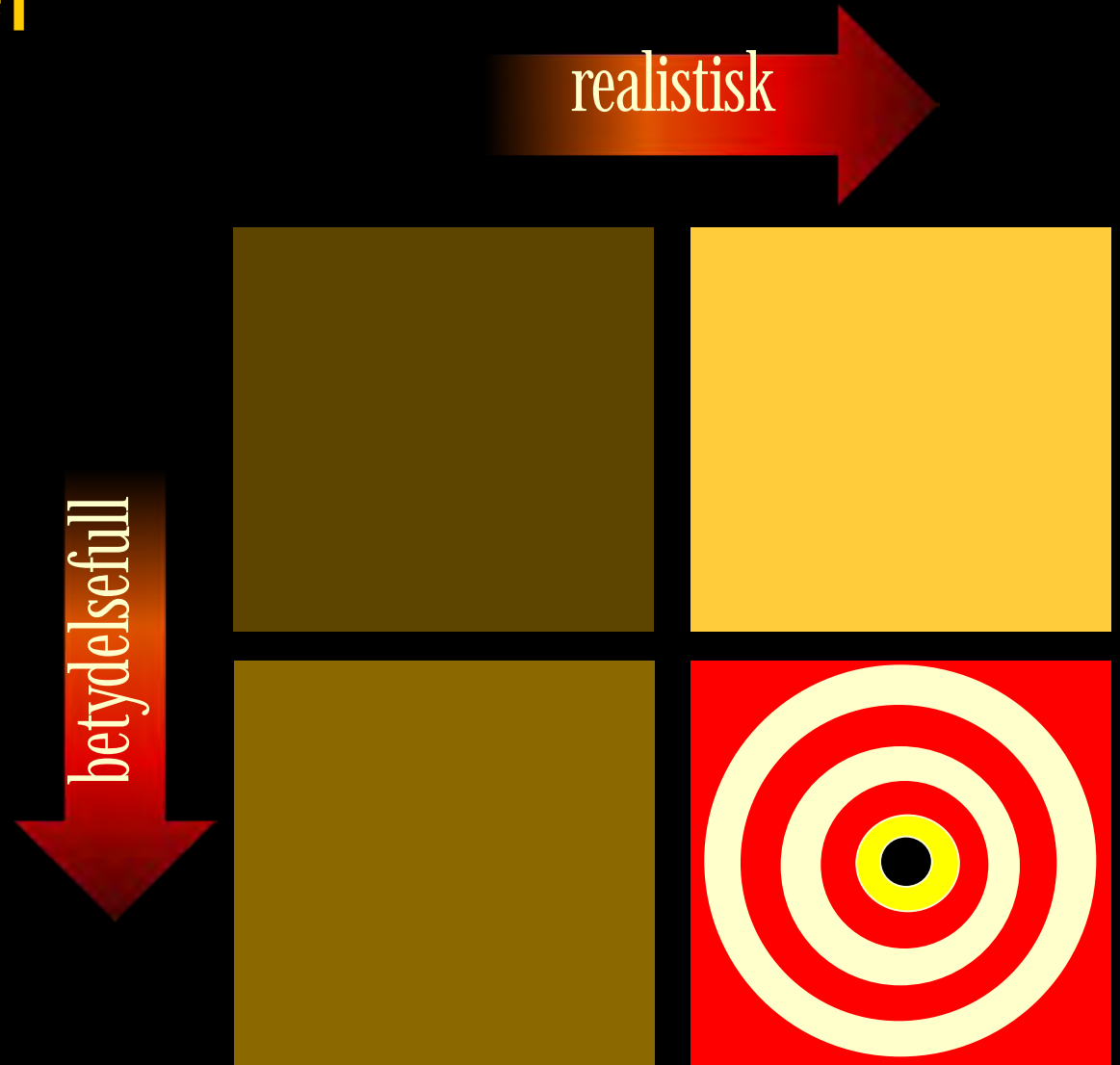
25%

Problemgrupp

40%

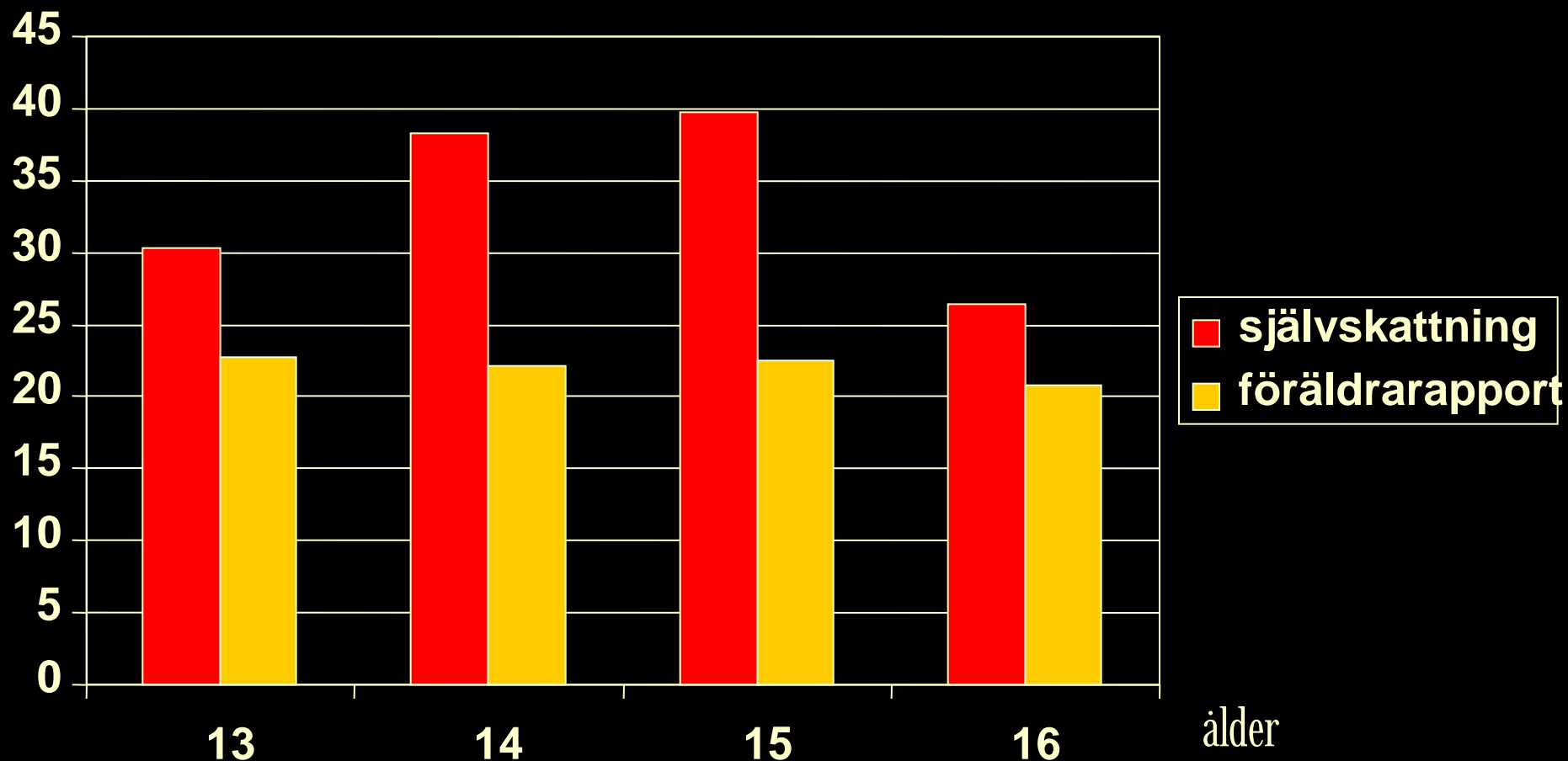
Två kriterier

Behöver vi motivera föräldrar?

- n Om föräldrar i allmänhet inte oroar sig för sina barns alkoholdrickande och känner att de inte kan påverka sina barn i dessa avseenden så har vi ur ett förebyggande perspektiv svårigheter med att motivera föräldrar att agera.
- n Preventionsprogram som riktar sig till föräldrar för att reducera ungdomsdrickande bör verka som en samlad strategi för att påverka och ifrågasätta gängse uppfattningar.

%

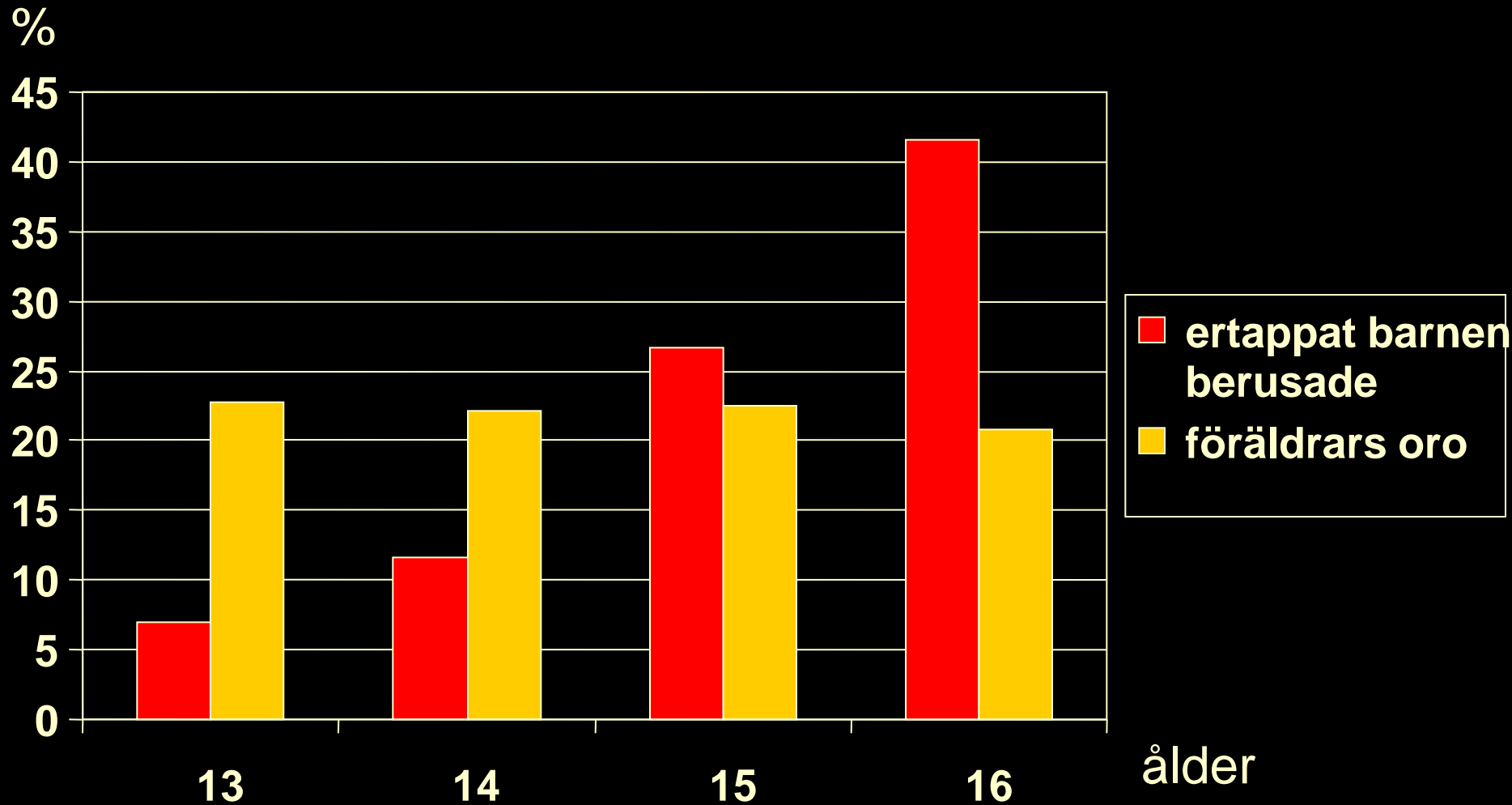
Relativ andel ungdomar som tror att deras föräldrar oroar sig över sina barns alkoholdrickande i relation till föräldrars rapporter om detsamma.

n Föräldrar oroar sig inte i samma utsträckning som ungdomarna tror...

n Vi förväntade oss ökande skillnader
ju äldre barnen blir.

Vi resonerade att då föräldrar blir allt
mera medvetna om ungdomars
dryckesvanor så kommer de bli mera
ängsliga i detta avseende.

Som vi ser i figuren så ökar föräldrars insikt om sina barns drickande över tid men det påverkar inte deras oro.

- n Föräldrar verkar således inte vara särskilt oroliga för att deras barn skall råka illa ut p.g.a. deras barns drickande.
- n Om föräldrar inte upplever att ungdomsdrickande är ett problem så är de inte motiverade att verka för att minska förekomsten. *(Detsamma gäller oro för barnens bruk av narkotika.)*

Nödvändigt för att lyckas med
föräldrabaserat drogforebyggande:

Få föräldrar att inse riskerna.

- n Inledningsvis fokusera på att göra föräldrar medvetna om riskerna, att det är en prioriterad fråga. Känslomässigt påverka föräldrarna.
- n Även om det innebär att föräldrar kommer bli mera ängsliga och oroliga. Detta bör göras inledningsvis i en samlad strategi.
- n Syftet är att frågan skall bli prioriterad, att man upplever att det är ett problem –detta är något många tar för givet att det redan är.

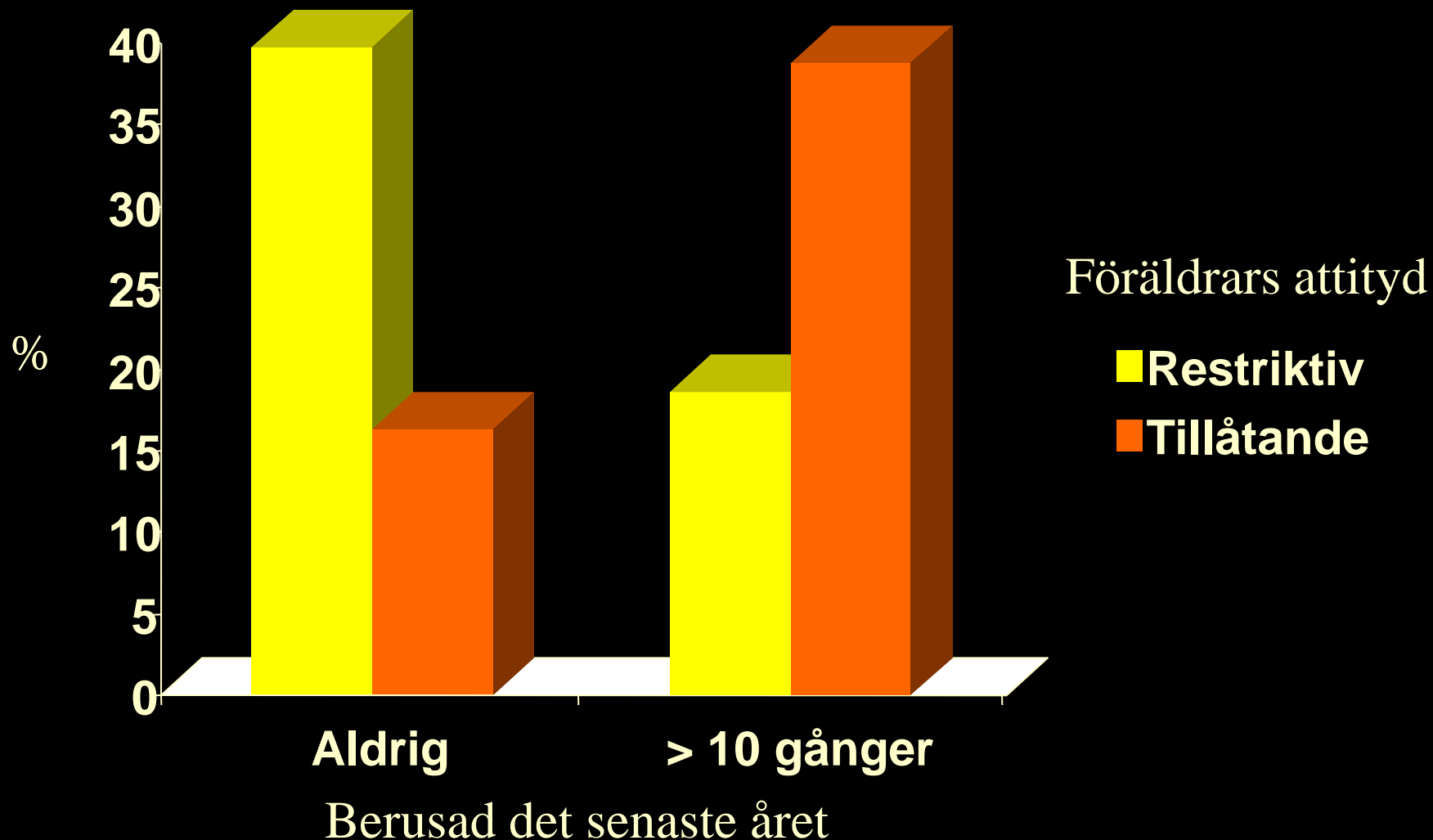
Nödvändigt för att lyckas med
föräldrabaserat drogforebyggande:

Ändra föräldrars förväntningar på vanligt tonårsbeteende

- n Påverka en ofta uppgiven syn och förväntan av tonårsbeteende.
- n Få föräldrar att inse att man som förälder på intet sätt spelat ut sin roll som normgivare.
- n Informera föräldrar om att deras attityder, förväntan och beteenden har betydelse.
- n Föräldrarempowerment!

Föräldrars attityder till 16-åringars alkoholdrickande i relation till deras barns faktiska drickande

Nödvändigt för att lyckas med
föräldraberat drogforebyggande:

Implementera specifika tekniker,
strategier

- n Förse föräldrar med praktiska kunskaper och konkreta strategier som föräldrar i sin vardag kan tillämpa.
- n T.ex. ÖPP

Empower

Redskap

Oroa

METODPAKET för föräldramötespresenterare

FÖRÄLDRA MÖTESMETODEN:

Örebro Preventionsprogram

ÖREBRO PREVENTIONSPROGRAM

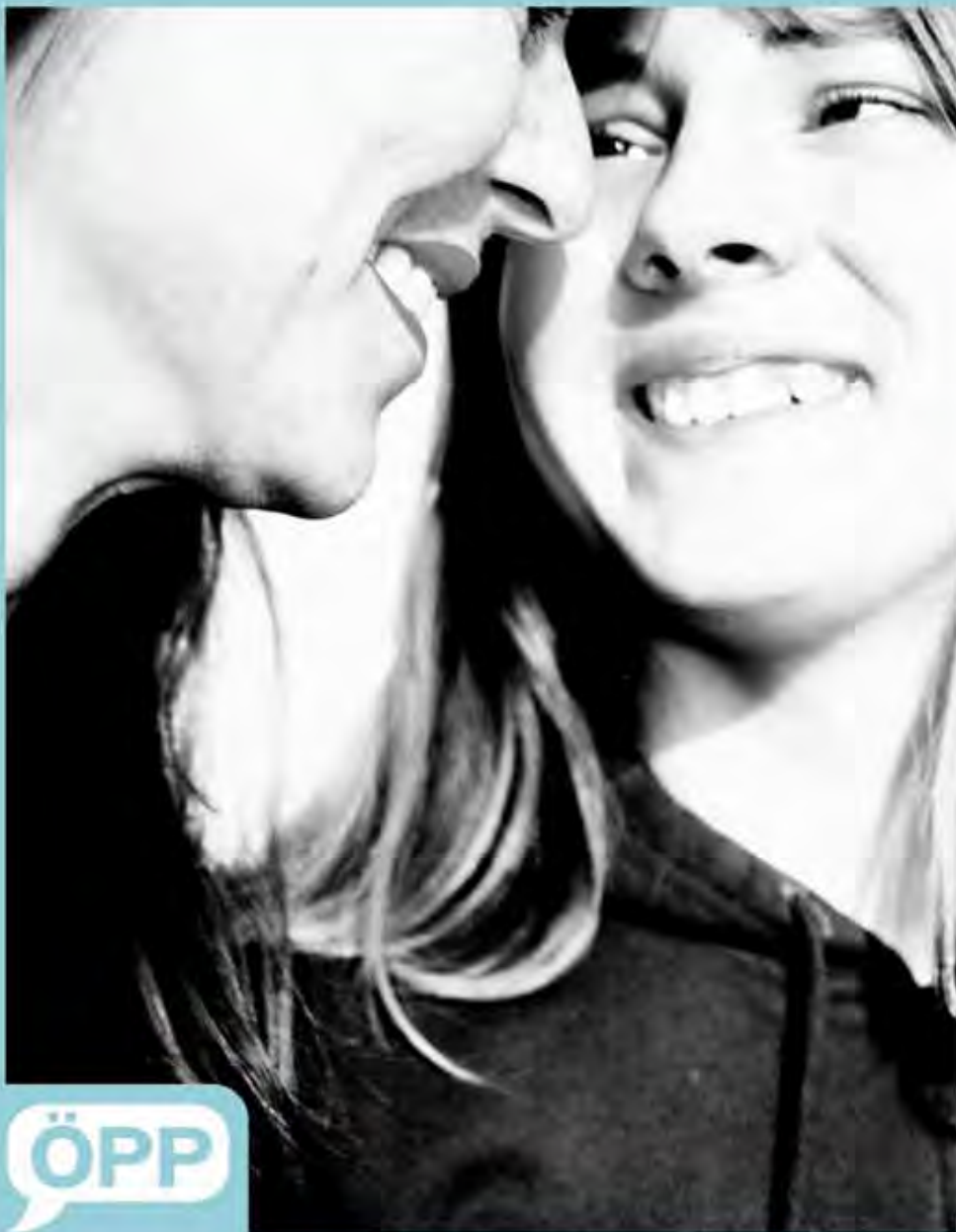
ÖPP

Informera
föräldrar

Motivera
tydlig förväntan

Gemensamma
överenskommelser

Föräldrar är viktiga!

Ny kunskap om
föräldrar, unga och
alkohol

Föräldrainformation som
utvecklats av forskare
vid Örebro universitet

Om att låta barnen smaka

[8]

- Många tror att man avdramatiserar drickandet och gör det mindre spännande att pröva genom att bjuda sina barn på alkohol hemma
- Det är i själva verket precis tvärtom
- Forskning visar att ungdomar som bjuds på alkohol av sina föräldrar dricker mer än ungdomar som har föräldrar som är restriktiva till ungdomsdrickande

Vad kan man göra som förälder?

- Skapa förutsättningar för en varm och öppen kommunikation
- Att tala om alkohol innan problemen infinner sig. Det är det som är att förebygga
- Som förälder kan man berätta var man står i dessa frågor, barn vill ha klara besked. De vill veta vad föräldrarna anser

Klassöverenskommelse

Vi föräldrar i klass har kommit överens om att våra barn:

- Inte bör vara ute efter kl _____ på vardagar
- Inte bör vara ute efter kl _____ på fredagar och lördagar.

Som förälder i klassen ställer jag mig bakom denna överenskommelse.

_____ namnteckning

Klassöverenskommelse

Vi föräldrar i klassen har kommit överens om att vi skall se till att våra barn respekterar lagen om cykelhjälm.

EXEMPEL

_____ barnets namn

_____ kontaktinformation till förälder

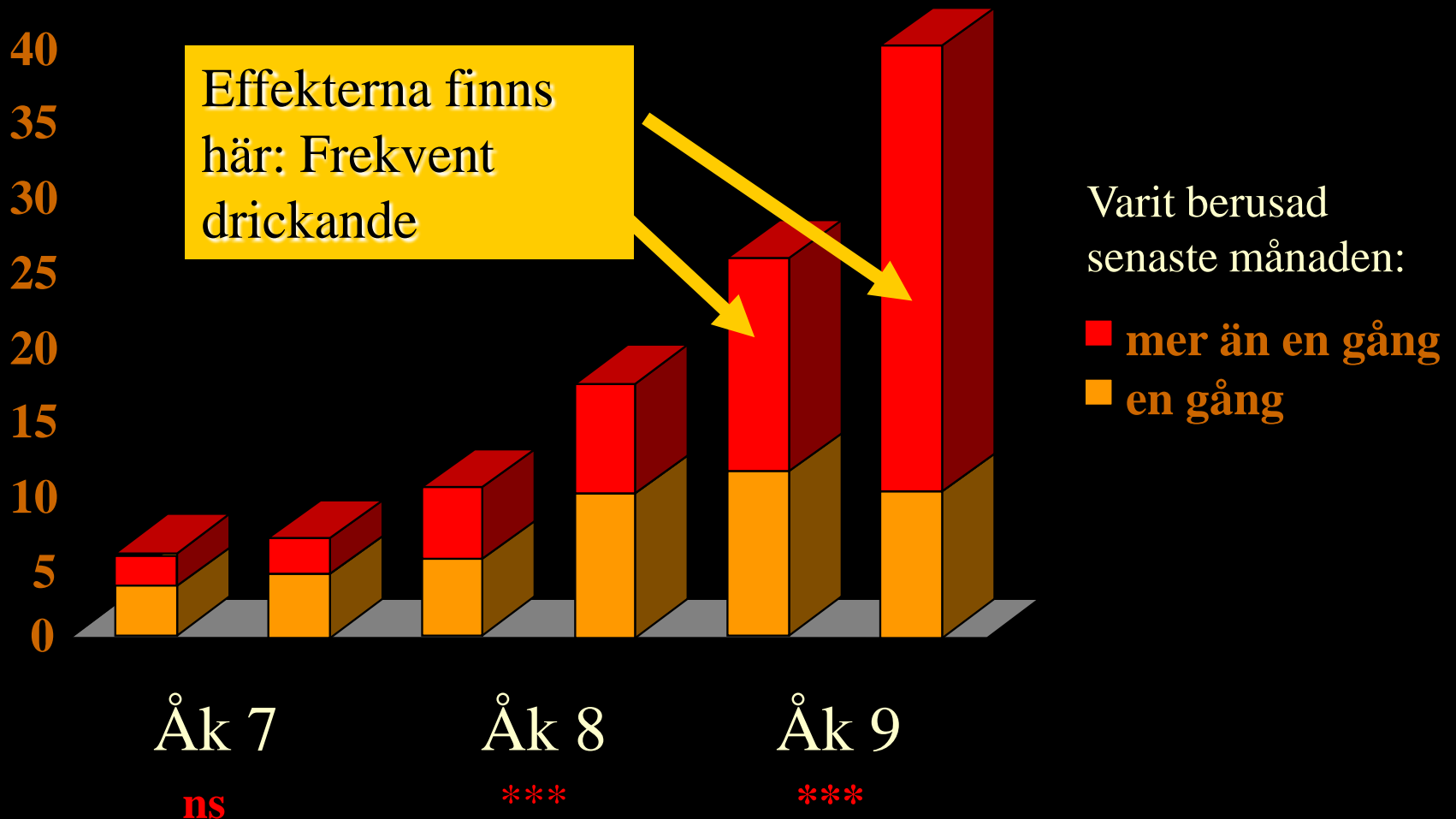
Klassöverenskommelse

Vi föräldrar i 7e har kommit överens om att:

*vi underrättar varandra om vi ser varandras barn i olämpliga situationer på stan.

*Vi föräldrar kontakter varandra då våra barn vill sova över hos varandra. (nattgästens föräldrar initierar).

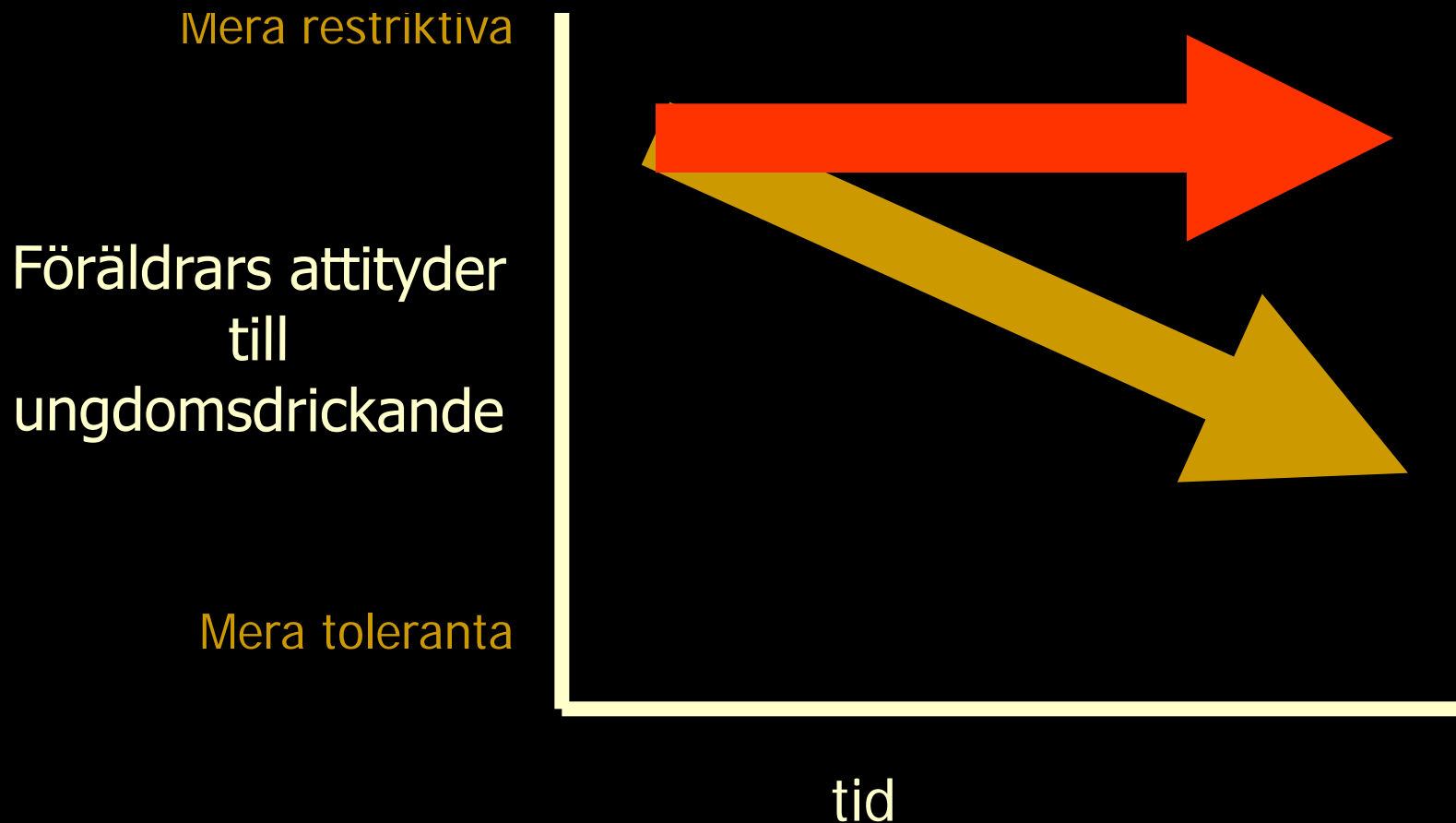
Berusningsdrickande

Så, det verkar som om...

Våra resultat tyder på att det är möjligt att påverka denna utvecklingstendens – och att detta påverkar ungdomars drickande.

ÖPP-kurs i Växjö

- n 24-25 augusti
- n Intro. Preventionsvetenskap
- n ÖPP
- n Kommunicera professionellt
- n Invändningar från föräldrar
- n Rollspel

Ta med er detta:

- n Föräldrars attityder ändras över tid – de blir mera tillåtande ang. ungdomsdrickande i takt med att barnen växer.
- n Föräldrars attityder påverkar deras barns drickande.
- n Det är möjligt att reducera alkoholdrickande genom att hindra denna trend, att föräldrar utvecklas till mera tillåtande.

nikolaus.koutakis@oru.se

Center for Developmental Research

UNIVERSITY OF ÖREBRO